

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 234
IM. JULIANA TUWIMA
W WARSZAWIE

Akty prawne:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. 2017 poz. 59);

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2018 poz. 1675);

Statut Szkoły Podstawowej nr 234 im. Juliana Tuwima w Warszawie.

Biorąc pod uwagę fakt, że wybór ścieżki edukacyjnej i zawodu jest procesem rozwojowym i składa się na niego sekwencja wielu działań i decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia wydaje się zasadne objęcie doradztwem zawodowym również uczniów szkół podstawowych. Założeniem stworzonego przez naszą szkołę Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest podjęcie przez nas działań w zakresie rozwoju zespołu kompetencji uczniów celem przygotowania ich do bardziej świadomego wyboru kierunku dalszego kształcenia, a w dalszej przyszłości do efektywnego zaistnienia na rynku pracy. Opracowany przez nas WSDZ zgodny jest ze Szkolnym Programem Wychowawczo – Profilaktycznym i obowiązującymi przepisami prawa.

Cel ogólny WSDZ:

- Kształtowanie w uczniach właściwych przekonań, wartości oraz postaw zmierzających do podejmowania przez nich właściwych decyzji edukacyjno - zawodowych.

Cele szczegółowe WSDZ:

- Rozwijanie samoświadomości uczniów w zakresie swoich zasobów i ograniczeń;
- Kształtowanie umiejętności analizowania przez uczniów własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji edukacyjnych i zawodowych;
- Zwiększanie kompetencji interpersonalnych uczniów;
- Kształtowanie u uczniów kompetencji w zakresie umiejętności współpracy w grupie, ustalania priorytetów i zarządzania zadaniami w czasie;
- Rozwijanie u uczniów takich cech jak sumienność, uczciwość, systematyczność;
- Rozwijanie wśród uczniów umiejętności podejmowania trafnych decyzji życiowych i zawodowych;
- Rozwijanie umiejętności uczenia się;

- Zwiększenie wiedzy na temat możliwości dalszego kształcenia;
- Zwiększenie wiedzy o rynku pracy i zawodoznawczej;
- Kształtowanie u uczniów szacunku do pracy własnej i cudzej;
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy;
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej;
- Przygotowanie do pełnienia ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika;
- Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie;
- Wsparcie rodziców i nauczycieli w ich działaniach doradczych na rzecz młodych ludzi.

Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ:

- Dyrektor Szkoły;
- Szkolny Koordynator Doradztwa Zawodowego;
- Doradca zawodowy;
- Szkolny Zespół Doradztwa Zawodowego (psycholog, wychowawcy klas VII - VIII, bibliotekarz);
- Wychowawcy i nauczyciele;

Zadania osób odpowiedzialnych:

Dyrektor Szkoły:

- powołanie Szkolnego Koordynatora Doradztwa Zawodowego i Szkolnego Zespołu Doradztwa Zawodowego;
- umożliwienie realizacji działań wynikających z WSDZ;

Szkolny Koordynator Doradztwa Zawodowego:

- kierowanie pracą SZDZ;
- udział w spotkaniach z koordynatorami poradni psychologiczno- pedagogicznych;
- udział w szkoleniach;
- wnioskowanie do dyrektora szkoły o pomoce zawodoznawcze: informatory, broszury, ulotki, programy komputerowe, filmy, testy, kwestionariusze;
- monitorowanie na bieżąco realizacji zajęć, współpraca z poradnią;
- sporządzanie informacji zwrotnych – ewaluacja dla koordynatorów poradni dotycząca realizacji zajęć w szkole;

- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
- współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- współpraca z instytucjami w zakresie realizacji zadań WSDZ;

Doradca zawodowy:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów - zajęcia w klasach VII, VIII;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
- współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Szkolny Zespół Doradztwa Zawodowego:

- opracowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego i przedstawienie radzie pedagogicznej oraz dokonywanie ewentualnych jego zmian,

- coroczne opracowanie i przedstawienie dyrektorowi szkoły Roczno Programu Realizacji Zadań WSDZ ;
- kompleksowa realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego;
- udział w szkoleniach;
- przeprowadzenie zajęć warsztatowych (wychowawcy, współpraca psycholog/pedagog);
- przeprowadzenie zajęć edukacyjnych z doradztwa zawodowego (doradca zawodowy);
- prowadzenie zajęć, porad i konsultacji związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (pedagog, psycholog, doradca zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych , warsztatów , spotkań z przedstawicielami zawodów i uczelni (wychowawcy);
- przekazywanie informacji uczniom o konkursach, targach edukacyjnych (wychowawcy, nauczyciele);
- organizacja na terenie szkoły prelekcji , pogadanek dla rodziców (koordynator, doradca, wychowawcy);
- gromadzenie i upowszechnianie literatury i informacji edukacyjno - zawodowej m.in. ofertę szkół ponadpodstawowych (bibliotekarz);
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia (doradca zawodowy, koordynator, pedagog, psycholog, wychowawcy);
- ewaluacja realizacji WSDZ;

Wychowawcy/Nauczyciele przedmiotowi:

- pomoc uczniom w określeniu mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi kompetencji oraz potencjału uczniów potrzebnego do realizacji kolejnych ścieżek edukacyjnych i zawodowych;
- rozwijanie kompetencji niezbędnych do wyboru dalszych ścieżek edukacyjnych i zawodowych oraz przygotowania do właściwego pełnienia ról w dalszym życiu edukacyjnym i zawodowym;

- Zapoznavanie uczniów ze specyfiką różnych zawodów;
- Rozwijanie podczas swoich zajęć umiejętności interpersonalnych i intrapersonalnych (np. prawidłowej komunikacji, umiejętności pracy w grupach i zespołach, podejmowania decyzji, planowania pracy, systematyczności);
- Organizowanie wyjazdów, wycieczek itp. podczas, których uczniowie będą mieli możliwość zapoznania się ze specyfiką różnych zawodów;
- Wprowadzanie elementów orientacji edukacyjnej i zawodowej do lekcji przedmiotowych. Powiązanie treści przedmiotowych z możliwymi kierunkami kształcenia i zawodu.
- Wskazywanie korelacji treści przedmiotowych z kierunkami kształcenia i zawodami.
- Promowanie swojego przedmiotu/dyscypliny w kontekście wyborów edukacyjno - zawodowych.
- Wskazywanie zawodów, dla których umiejętności przedmiotowe są kluczowe.
- Uświadamianie uczniów o istotności danego przedmiotu szkolnego w karierach edukacyjno-zawodowych realizowanych w innych dyscyplinach.

Obszary działań WSDZ:

Uczniowie:

Oddziały przedszkolne:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r.) oddziały przedszkolne realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka;

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych;

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

Treści (**Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku**):

1. *Poznanie siebie*

Dziecko:

1.1 określa, co lubi robić;

1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;

1.3 określa, co robi dobrze;

1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. *Świat zawodów i rynek pracy*

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak

wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. *Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie*

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. *Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych*

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Zajęcia w zakresie preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji przedszkolnej i są spójne z treściami realizowanego na tym etapie edukacyjnym programu. Realizowane są w trakcie bieżącej pracy z grupą i dzieckiem, podczas zajęć edukacyjnych, zabawy, wycieczek, w tym wycieczek zawodoznawczych, spotkań z przedstawicielami różnych zawodów.

Klasy I - III

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r.) działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I - III szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień. Działania te realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem oraz w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach;

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka;

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych;

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności;

Treści (**Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku**):

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. *Poznanie siebie*

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. *Świat zawodów i rynek pracy*

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. *Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie*

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. *Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych*

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia realizowane są na podstawie zatwierdzonych corocznie przez radę pedagogiczną programów nauczania. Realizowane są w trakcie bieżącej pracy z grupą i dzieckiem, podczas zajęć edukacyjnych, zajęć z wychowawcą, wycieczek, w tym wycieczek zawodoznawczych, spotkań z przedstawicielami różnych zawodów.

Klasy IV - VI

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r.) działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach IV – VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień. Działania te realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym

się oddziałem oraz w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach;

Cele:

Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień;

Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych;

Rozwijanie wiedzy o rynku pracy;

Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej;

Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie;

Rozwijanie umiejętności uczenia się;

Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej;

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;

Treści (**Załącznik nr 2 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku**):

1. *POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW*

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści z zakresu orientacji zawodowej realizowane będą podczas bieżącej pracy z grupą i uczniem przez nauczycieli wszystkich przedmiotów poprzez pomoc uczniom w określeniu ich zasobów i ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień oraz powiązanie

treści przedmiotowych z możliwymi kierunkami kształcenia i zawodu i korelacji treści przedmiotowych z kierunkami kształcenia i zawodami.

W szczególności jednak treści z zakresu doradztwa zawodowego w klasach IV - VI realizowane będą podczas pracy wychowawczej z wychowawcą oddziału w oparciu o plany działań wychowawczych (zajęcia z wychowawcą, wycieczki, w tym wycieczki zawodoznawcze, wizyty przedstawicieli różnych zawodów).

Klasy VII - VIII

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r.) działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII - VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy. Działania te realizowane są na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach.

Cele:

Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień;

Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych;

Rozwijanie wiedzy o rynku pracy;

Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych;

Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy;

Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych;

Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej;

Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy;

Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika;

Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją;

Rozwijanie umiejętności uczenia się;

Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej;

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej;

Treści (Załącznik nr 3 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 roku):

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Treści z zakresu orientacji zawodowej realizowane będą podczas bieżącej pracy z grupą i uczniem przez nauczycieli wszystkich przedmiotów poprzez pomoc uczniom w określeniu ich zasobów i ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień oraz powiązanie treści przedmiotowych z możliwymi kierunkami kształcenia i zawodu i korelacji treści przedmiotowych z kierunkami kształcenia i zawodami.

W szczególności jednak treści z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII - VIII realizowane będą podczas zajęć z doradztwa zawodowego na podstawie zatwierdzonego przez radę pedagogiczną programu oraz pracy wychowawczej z wychowawcą oddziału w oparciu o plany działań wychowawczych (zajęcia z wychowawcą, wycieczki, w tym wycieczki zawodoznawcze, wizyty przedstawicieli różnych zawodów, udział w targach edukacyjnych, dniach otwartych szkół ponadpodstawowych), jak również w formie indywidualnego doradztwa zawodowego realizowanego w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej.

Rodzice:

- prezentacja założeń WSDZ;

- dni otwarte szkoły (promocja szkoły, prezentacja oferty edukacyjnej szkoły, prezentacja osiągnięć i uzdolnień uczniów);
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań zawodoznawczych szkoły;
- gromadzenie informacji na temat aktualnej oferty edukacyjnej po szkole podstawowej;
- umożliwienie indywidualnej konsultacji z psychologiem/pedagogiem szkolnym w zakresie wsparcia uczniów z trudnościami zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.;
- udostępnianie informacji na temat instytucji udzielających wsparcia uczniom i ich rodzinom;
- przekazywanie informacji na temat możliwości ucznia w zakresie poszczególnych przedmiotów (profil przedmiotowy ucznia), sposobów motywowania ucznia do nauki i sposobów efektywnego uczenia się;

Nauczyciele:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego zgodnie ze statutem szkoły;
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą;
- organizowanie dni otwartych (promocja szkoły, prezentacja oferty edukacyjnej szkoły, prezentacja osiągnięć i uzdolnień uczniów);
- wyposażenie w materiały dydaktyczne, pakiety narzędzi diagnostycznych, scenariusze do prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego;
- zwiększenie kompetencji nauczycieli - szkolenia, warsztaty, seminaria itp.;

Środowisko lokalne:

- aktywna współpraca z poradnią psychologiczno - pedagogiczną;
- korzystanie z oferty szkoleniowej dla nauczycieli m.in. WCIES;
- korzystanie ze wsparcia instytucji i organizacji w zakresie realizacji treści z doradztwa zawodowego z uczniami;